

KJAK

At tráa eftir at vera tolerantur er ikki tað sama sum at vera tað

Ert tú vinstravendur og ótolerantur við árs korti til Norðurlandahúsið, tá eru øll hasi, ið eru ósamd við tær, ótolerant... snilt

Agga Niclasen
meining@meyl.fo

Tað eru fá hugtøk, vit sløða um okkum við so ofta sum tolsemi. Ikki minst í samband við sonevnt kynsólág og “samkynt hjúnalag”. Og, ikki minst, millum teirra, ið hava úr at gera við at prisa seg sjálvan fyri sítt egna tolsemi og fordómaloysi.

Men um vit nú taka kynsólág og fylgjandi “tvørkynju” burturúr, vitna vit eitt milits-tolsemi, luksussosialistar hava tikið patent uppá. Eitt alarmerandi fólgni og avdúkandi erkvisni so djúpt, at tað manifesterar seg í manglandi kjaki.

Og hetta, eitt stalinistiskt shut-down av einhvørjum kritikki av, serstakliga, friðhalgaðum minnilutabólkum, er löggið: tí júst sum tú fært at vita, at vit mugu avvikla alt moralitetsfjernandi “tabu” – sum um tað er eitt endamál í sjálvum sær – at vit skulu kunna tosa um alt, at eisini øðrvísihugsandi og ófitt fólk skulu sleppa til, sensurerar kulturelt einsrættandi vinstrivongurin øll hasi, hvørs meining ikki sampakkar við hansara. Tolsemi er alto, í besta føri, ein umstridd stódd.

“I have seen great intolerance shown in support of tolerance”, segði S. T. Coleridge. Eg hugsi, at hann her rakti seymin á høvdið. Orð sum “óhóskandi”, “viðgongt” og “við ábyrgd”, fyri ikki at tala um “ótolerant”, er populært argementatións-amboð at smalka kjakið.

Ikki bert Kringvarpið, men feroingar flest, vilja væl eina dundurfría og ikonoklastiska pressu. Frælsi at spekulera, kann, avhoyra og rapportera frítt. Og tora tað. Men tað, vit hava nú,

er ikki ein frí pressa. Tað er ikki ein frí pressa, tá henda kennir seg bundna av tí moraliteti, ofta pc-hugsan, ið nú einaferð tekur seg út í dagsins samfelagi. Tá hon so sjálf hevur skapt henda moral, sum í stórum brotum er javnaðarsligur og anti-kristiligur, hava vit eitt problem, ið er meiri menniskjaligt enn strukturelt.

So tolsemi, soleiðis sum politiskir vinarbólkar skilja hugtakið, verður brúkt sum politiskt einavalds-amboð at stýra okkara grundlógargtryggjaða frælsi at tala og, hervið, skumpa eksisterandi grensir og medvitsviðka samfelagið.

At hava “tol”, hinvegin, hevur helst ein meiri praktisk-an dām, hóast fráveran av hesum eisini kann valda trupulleikar og svára pínu — hetta, at vit skifta maka, skúla, ítróttarfelag, trúgv og skattaðki fyri eitt gott orð heldur enn royna at betra innanífrá og kanna okkum varandi og uppbyggjandi virði sosum (institutionell) loyalitet.

“Tolsemi” verður av goggutum drekkamunsrealistum umrøtt sum nakað totalt stórslegið — í stíl við fyrigeving og rættleika. So tað kemur ikki dátt á nakran, tá ið minnilutaslikkandi snakki-klassin, í sínum fals-forstálsi av “tolsemi”, leitar til Ayaan hirsí Ali-sitatið “Tolerance of Intolerance is Cowardice”. Aftur, fyri at pressa fólk í rætt. At tiga.

“Tavshedens tyranni”, kallaði Flemming Rose, hin maðurin handan Muhamed-kreppuna, hasa frælsisavmarkandi tilgongdina hjá hampaklassanum.

Verðinskenda sitatið hjá eminentu hirsí Ali sipar forrestin til islamismu, ikki forvirraða transseksualismu og autoritera bæssabrúðleyp, men islamismu eina. Sitatið er rættað at vanligum ella tolererandi muslimum, harav flestallir andliga afturútsigldir, hvat ultra-liberala hirsí Ali jú sjálf skírir teir.

Og ja, tann royndveruleiki, at tú hevur vinstravendar vinddyrkarar sitera ein libertarianara sum Ayaan, fær meg altið at flenna. Sjálv

kallar hon teirra religiún, ein mannfólkahevdandi og øll onnur enn vit hava skyldinamentan, eina “valdsreligiún”.

Tað er tí rættað ímóti tí eftirlíkandi partinum av big time bókstavatrúgvandi muslimum, ein fólkaríkur minniluti, sum annaðhvørt aktivt er við uppá yvirgang ella “bara” stuðlar honum, um at “taka seg saman”. Ein áheitan til ikki-so valdsligar muslimar um líkaleiðis at “taka seg saman” heldur enn taka synd í sær sjálvum og skylda uppá stripptis og Budweiser í royndini at finna eina átuliga orsök fyri sína egnu elendigheit.

Tað er faktiskt tað. Um ikki at tolerera slíka ótoleranta útgávu av islam. Ikki finna seg í at verða kapraður av ódemokratiskum deiggjheilum.

At tú so kanst brúka sitatið uppá transseksualismu og tað stórfeita bæssabrúðleyp, alrighy. Men tað kann útleggjast bæði so og so. Ert tú vinstravendur og ótolerantur við árs korti til Norðurlandahúsið, tá eru øll hasi, ið eru ósamd við tær, ótolerant. Snilt.

Á hin bógvin, ert tú demokratúr við óavmarkandi tollyndi og trýrt uppá sjálv-ræði, eisini tað hjá kirkjuni og tess hjúnaband, iðan, tá ert tú ímóti hasi konservativu veruleikaflýggjanini, ið prædikar, at øll hava “rætt” at kanna sær nýtt kyn, og tí lutvíst ein nýggjan identitet. Ella hoppa upp í brúðleypsbáljuna. Ella prædika forbrúkarar-atburð á onnur.

Til sjúnd og síðst er “tolsemi” eitt heldur óbrúkiligt hugtak í ideologiskum høpi; millum annað av tí, at tú í útgangsstøði kanst blíva við við at sláa hvønn annan í høvdið um, hvør eginliga er tann ótolsami: tað er jú ikki serliga tolerant at kalla onnur “ótolerant” o.s.fr..

Tí er tað, at vit hava øll hasi LGBT-spákandi stuðulsfólkini upp í saman tosa um “samkynt hjúnalag”, sum um hjúnaskapur er ein spurningur um kærleika, tolsemi og javnrættindi (og sjálvt eftir at Evropeiski Dómstólurin hevur havnað hesum sum substansleyst fjas).

Tí er tað, tá ið teir einaferð eru ferdigir við at klappa seg sjálvan á ryggin, at hesir right-on modernaðu trælir fyri minnilutakrøvum meina, at hasi, ið góðtaka samkynt hjúnalag, eru Góð, men hasi, ið ikki gera tað, Ring. Hesir teslurparir halda av tí sama, at tað er ikki meiri enn normalt, at Hini, tey Óndu, homofobarnir og javnstøðufiggindar, verða múlabundin av hesum somu merkverdiga intolerantu promovatørum fyri toleransu.

Tann sami sosialistiski miðalklassi, sum missur Che Guevara-pyntaða tekrússið á gólvið, um hann frættir, at ein katólskur skúli diskriminerar til fyrimuns fyri katolikkum. “Harrans ólukkan! á denn ótoleransa”, geylar peniklassin.

Men sum hann nú fer at slatra til hasi, ið fiksa forboð, vísa tolerant frælsisfólk til trúarfælsis, og hvussu hetta—júst sum talufrælsi—er innihaldsleyst uttan rættin til eisini at manifestera hetta frælsi. (Talufrælsi gevur onga meining, um tað verður avmarkað til bara at hugsa tað, tær lystir at siga). Ella drekk vit bara víðari. Og tað “í meira lagi”. Og ikki urtate.

Og rákið, har vit partú skulu noyðast at lefla fyri og lena okkum at, ikki so nógv “vísindi”, men “Vísindi”, vindur eisini uppá seg.

Men her er tað eitt tolsemi, ein øtiligur ókritikkur, ella journalistiskt beinasemi, ið valdar. Hvar er viljin hjá pressuni at traðka ekspertar á tærnar? Hví fór Útvarpið ikki í krovíð á hasum frælsisstjalandi og fordumm-andi Fólkaheilsuráðnum, hvørs sjefprædikantur bara elskar at dingla við sínum forpulaðu forboðum og átøkum til Fólk, hansara undirupplýstu undirsáttar.

Seinast var tað í mun til alkohol. Men nei, ikki so kallaðar alkoholikarar, men hasi, ið drekkja — og nú kemur tað... “í meira lagi”.

Forklaringin, tó uttan at blíva grundiga kvissaður um henda groteskt háarroganta politikk, var hann, at tú og eg ikki sjálvi hava handa neyðuga førleikan at “stoppa og hugsa seg um”. Álvara, Pál?

Eg drekki tvey gløs av reyðvíni fyri kvøldið, og tað rakar á ongum øki teg, einum stórt sæð ódemokratiskum og óábyrgjandi quango-stjóra, um eg so fór yvir í tað triðja. Bara í reinari protest.

Fyriuttan njótilsið av at spæla yvirløntur heilsugudur, er alt hetta helst ein spurningur um at læra teg og meg at vera “ábyrgdarfull”. Aftur, eg takki. Eg hevði ikki klárað tað sjálvur. Hetta at, fyrst, stoppa, síðani hugsa.

Óansæð, felags fyri hesa terapeutagongu og misantropiska perspektiv er frælsis-dissanin. Nakað, “ótolerantir” say-so ekspertar ikki fata: at tað er ein ógjøriligheit at vera “ábyrgdarfullur” uttan eisini, samtíðis, at vera púra etandi friur.

Konsensus í KvF er væl, at Pálso subjektir hava tørv á vgleiðing og øðrum shitti fyri at fáa eitt langt og elendigt liv. Men hava tit enn upplivað ein rennara, sum er sexutur eftir áralangt rennari? Null formar, hvørki kropsligir ella andaligir, bert superindividualiserað og meningsleys sjálvsdyrkan, og oftari enn ikki við einum Netflix-starandi symptomsviðgjørdum avkomsriðili pillfullur við sentralstimulerandi Ritalini sum fylgju.

Alt hetta botnar í meiningsklemmarí, herðaklappandi útsølu og moralskum ryggloysi. Og í so máta eru vit ov tolerant, tí toleransa í eini verð uttan disiplin, meining og moral kann gera tað sama. Tað er sum við hasi konsekvens-fátæku damuni, ið insisteraði uppá, at “hey, sjálvt um tað er liðugt, so kunnu vit enn vera vinir”. Ja, góða, og hundurin er deyður, men vit kunnu gott behalda hann.

Men sum orð, í gerandis-brúki, koyr á: tá er “tolsemi” eitt útmerkað eitt nettupp fyri at kunna forhalda okkum til verðina og ein veruleika, ið tíverri gerst alt meiri meningsfrátakandi og ekspertsligur, egoboostandi og veruleikaflýggjandi í síni grotesku relativismu, hvat “eggnir” sannleikar og óprívat hugtøk sum kyn og hjúnaband eru primadømi um.

SOSIALURIN
NÚ Á
iPHONE
OG iPad

Nú ber til
at keypa og
lesa Sosialin
á iPhone og
iPad – eins og
øllum øðrum
snildfonum

Talan er um somu
e-útgávu, sum seinastu árin hevur verið
tøk á www.sos.fo

E-blaðið kann keypast í
leysasølu á www.sos.fo fyri
10 krónur, ella tú tekur tær
hald upp á hesa tænaðu.
Tað kostar 75 krónur um
mánaðin, og tá kanst tú bæði
lesa blaðið á tíni iPhone,
tínum iPad, á aðrari snildfone
eins og í øllum teldum.